

Tjänsteskrivelse

Datum

2026-09-18

Vår referens

Sara Ek

Utvecklingssamordnare

sara.ek@malmo.se

Remiss Justitiedepartementet - Nya nätbrott och andra åtgärder för genomförandet av direktivet om bekämpning av våld mot kvinnor och våld i nära relationer (SOU 2026:34)

STK-2026-1060

Sammanfattning

Justitiedepartementet har gett Malmö stad möjlighet att lämna synpunkter på Nya nätbrott och andra åtgärder för genomförandet av direktivet om bekämpning av våld mot kvinnor och våld i nära relationer (SOU 2026:34).

Utredningen bedömer att Sverige i stor utsträckning lever upp till de krav som ställs i direktivet. I de delar Sverige inte bedöms uppfylla kraven förslås författningsändringar eller andra åtgärder för anpassning av svensk rätt. Utredningen föreslår att ändringar i lag och förordning ska träda i kraft den 14 juni 2027.

Stadskontoret anser att utredningens arbete med att anpassa svensk lagstiftning till EU:s direktiv om bekämpning av våld mot kvinnor och våld i nära relationer är angeläget och nödvändigt för att stärka det rättsliga skyddet.

Stadskontoret vill särskilt lyfta fram utredningens fokus på skärpta åtgärder mot olaga integritetsintrång gällande spridning av kränkande eller manipulerat intimt material. Det förstärkta skyddet mot integritetsintrång är en förutsättning för att möta den samtida hotbilden, där digitala verktyg i allt högre utsträckning används för att utöva kontroll, förföljelse och kränkningar i nära relationer.

Förslag till beslut

Kommunstyrelsens arbetsutskott föreslår kommunstyrelsen besluta

1. Kommunstyrelsen godkänner förslag till yttrande och skickar yttrandet till Justitiedepartementet.

Beslutsunderlag

- Remiss Justitiedepartementet - Nya nätbrott och andra åtgärder för genomförandet av direktivet om bekämpning av våld mot kvinnor och våld i nära relationer (SOU 2026:34)
- Nya nätbrott och andra åtgärder för genomförandet av direktivet om bekämpning av våld mot kvinnor och våld i nära relationer, Volym 1
- Nya nätbrott och andra åtgärder för genomförandet av direktivet om bekämpning av våld mot kvinnor och våld i nära relationer, Volym 2
- G-Tjänsteskrivelse KSAU 261005 Remiss Justitiedepartementet - Nya nätbrott och andra åtgärder för genomförandet av direktivet om bekämpning av våld mot kvinnor och våld i nära relationer
- Förslag till yttrande KSAU 261005 Remiss Justitiedepartementet - Nya nätbrott och andra åtgärder för genomförandet av direktivet om bekämpning av våld mot kvinnor och våld i nära relationer
- Remissvar arbetsmarknads- och socialförvaltningen

Beslutsplanering

Kommunstyrelsens arbetsutskott 2026-10-05

Kommunstyrelsen 2026-10-14

Beslutet skickas till

Justitiedepartementet
Stadskontoret, hållbarhetsavdelningen
Stadskontorets handläggare

Ärendet

Justitiedepartementet har gett Malmö stad möjlighet att lämna synpunkter på Nya nätbrott och andra åtgärder för genomförandet av direktivet om bekämpning av våld mot kvinnor och våld i nära relationer (SOU 2026:34).

Arbetsmarknads- och socialförvaltningen har getts möjlighet att yttra sig. På grund av kort svarstid har ärendet beslutats av ett förvaltningsyttrande genom förvaltningsdirektören, istället för av nämnden.

Bakgrund

Europaparlamentets och rådets direktiv (EU) 2024/1385 om bekämpning av våld mot kvinnor och av våld i nära relationer trädde i kraft i juni 2024. Medlemsstaterna har tre år på sig att genomföra dem. Föreliggande utredning har haft uppdraget att analysera direktivet och bedöma vilka åtgärder som krävs för att genomförande samt att lämna nödvändiga författningsförslag.

Utredningen i korthet

Detta är den första lagstiftningen på EU-nivå på området. Syftet med direktivet är att fastställa en heltäckande ram för att effektivt förebygga och bekämpa våld mot kvinnor och våld i nära relationer i hela unionen. Det sker genom att åtgärder skärps eller införs avseende fastställande av brottsrekvisit och påföljder, skydd för brottsoffer och tillgång till rättslig prövning, stöd till brottsoffer, förbättrad datainsamling, förebyggande arbete, samordning och samarbete.

Utredningen bedömer att Sverige i stor utsträckning lever upp till de krav som ställs i direktivet. Utredningen föreslår att ändringar i lag och förordning ska träda i kraft den 14 juni 2027. Detta är det datum då medlemsstaterna senast ska ha implementerat bestämmelser i lagar och andra författningar som är nödvändiga för att följa direktivet.

Nya brott och utvidgade befintliga brott

Direktivet fastställer minimiregler om brottsrekvisit och påföljder för kvinnlig könsstympning, tvångsäktenskap, delning av autentiskt, falskt eller manipulerat intimt material utan samtycke, nätstalkning, nättrakasserier, nätblottnings och offentlig uppmaning till våld eller hat på nätet. Utredningen har kommit fram till att svenska straffbestämmelser motsvarar vissa av direktivets straffrättsliga bestämmelser men att det för att uppfylla direktivets krav på det straffrättsliga området är nödvändigt att införa flera nya brottsrubriceringar och att vissa befintliga brott behöver omdefinieras och breddas som begrepp.

De nya brottsrubriceringar som utredningen föreslår ska införas är olaga övervakning, nättrakasserier, olaga identitetsexponering och könsbaserat näthat. Av dem föreslås olaga övervakning, nättrakasserier och olaga identitetsexponering kunna ingå i grov fridskränkning och grov kvinnofridskränkning samt hedersförtryck. Olaga övervakning föreslås även kunna utgöra underbrott till barnfridsbrott. Vidare innebär de föreslagna ändringarna av bestämmelsen om olaga förföljelse att olaga övervakning, nättrakasserier och olaga identitetsexponering kommer att kunna ingå i ett förföljelsebrott. De befintliga brott som föreslås ska utvidgas är olaga integritetsintrång och det brott som avser könsstympning av kvinnor. Förutom det sistnämnda brottet, som finns i lagen om förbud mot könsstympning av kvinnor och oskuldsingrepp på kvinnor, berör samtliga ändringar brottsbalken.

Inget av ovanstående brott kommer att utgöra tryckfrihets- och yttrandefrihetsbrott.

Nättrakasserier, olaga identitetsexponering och könsbaserat näthat avser spridning av material med tekniskt hjälpmedel. I den digitala kontext där sådana gärningar begås kan det innebära att gärningarna är straffbara om de utförs i ett forum utanför det grundlagsskyddade området, men straffria om de utförs till exempel på en webbplats som utgörs av en databas med utgivningsbevis.

Grov olaga förföljelse

Utredningen har även haft ett tilläggsdirektiv vars syfte har varit att analysera och ta ställning till om det bör införas ett nytt brott; grov olaga förföljelse. Uppdraget har även inneburit att lämna nödvändiga författningsförslag på området.

Utredningen har kommit fram till att grov olaga förföljelse bör införas. Utredningen har också föreslagit att brottskatalogen för olaga förföljelse ska utvidgas genom att göras mer generell.

Förslag om en ny lag samt ändringar i förundersökningskungörelsen och andra förordningar

Direktivet fastställer minimiregler för tillhandahållandet av skydd och stöd till brottsoffer. Det finns i stor utsträckning redan regler och åtgärder som motsvarar regleringen i direktivet.

Utredningen menar att det är nödvändigt att införa en ny lag om avlägsnande av innehåll online med anknytning till vissa brott. Detta för att uppfylla direktivets krav i fråga om brottsoffers skydd och stöd. Ändringar föreslås också i förundersökningskungörelsen, förordningen om kontaktförbud, förordningen om europeisk skyddsorder och förordningen om statsbidrag till kvinno- och tjejjourer och vissa andra ideella organisationer inom brottsofferområdet.

Förebyggande åtgärder, samordning och statistik

Direktivet fastställer minimiregler som ska gälla för det förebyggande arbetet samt i fråga om samordning och samarbete.

Utredningen föreslår två regeringsuppdrag där relevanta myndigheter ges i uppdrag att se över sina riktlinjer och bedöma behovet av ytterligare utbildningsinsatser med utgångspunkt i direktivets krav. Bland annat i fråga om utbildning avseende de föreslagna nya och utvidgade brotten.

I samband med att den nya lagen om avlägsnande av nätbrottsinnehåll införs föreslår utredningen att berörda myndigheter och andra offentliga aktörer ska ges i uppdrag att vidta åtgärder för att stärka samarbetet med leverantörer av förmedlingstjänster för att identifiera, bedöma och hantera sådant nätbrottsinnehåll. Uppdraget ska också omfatta kunskapshöjande åtgärder till organisationer, myndigheter och förmedlingstjänster om brotten. Detta med syftet att utveckla förebyggande insatser kring hur de som utsatts för brott ska bemötas samt vilka möjligheter som finns till stöd och hjälp.

Brottsförebyggande rådet ges uppdrag på statistikområdet

Utredningen har bedömt att Brottsförebyggande rådets (Brå) nuvarande uppdrag, enligt myndighetsinstruktionen, motsvarar de uppgifter som ett offentligt organ med ansvar på statistikområdet enligt direktivet ska ha. Det gäller bland annat om insamling och

redovisning av data om anmälda brott och fällande domar i fråga om våld mot kvinnor eller våld i nära relationer.

Utredningen föreslår dock att Brå ska ges ett särskilt uppdrag att inrätta en systematiserad insamling av data om antalet skyddade boenden och antalet platser på skyddade boenden, samt antalet samtal till nationella stöddlinjer. Insamlingen ska göras i samverkan med Socialstyrelsen och Uppsala universitet (Nationellt centrum för kvinnofrid, NCK).

Socialstyrelsen är den aktör som i dag samlar in data om antalet skyddade boenden och antalet platser på skyddade boenden medan NCK samlar in data om antalet samtal till nationella stöddlinjer.

Konsekvenser för barn

Utredningen gör bedömningen att förslagen kan antas få positiva effekter för säkerställandet av barns rättigheter i enlighet med barnkonventionen.

Barn är en särskilt utsatt grupp som löper förhöjd risk att bli offer för våld mot kvinnor och våld i nära relationer. De förslag som utredningen lämnar bedöms bidra till att stärka barnets rättigheter enligt barnkonventionen. Utredningens förslag om nya brott och om utvidgade befintliga brott är avsedda att stärka det straffrättsliga skyddet generellt när det gäller våld mot kvinnor och våld i nära relationer, inklusive sådant våld som drabbar barn i egenskap av brottsoffer eller närstående till brottsoffer. Förslaget om en utvidgning av brottskatalogen för barnfridsbrottet, så att den även omfattar olaga övervakning, är särskilt inriktat på att stärka skyddet för barn som bevittnar brott inom ramen för nära relationer.

Remissinstansens yttrande

Arbetsmarknads- och socialförvaltningens yttrande

Arbetsmarknads- och socialförvaltningen anser att utredningens förslag för anpassning till EU-direktivet och om införande av grov olaga förföljelse är relevanta. Förvaltningen anser att de kan stärka situationen för brottsoffer som våldsutsatta kvinnor och våldsutsatta i nära relationer.

Gällande de nya brotten anser arbetsmarknads- och socialförvaltningen att det är ett steg framåt om en del skadliga ageranden genom tekniskt hjälpmedel blir kriminaliserade som utredningen föreslår.

Arbetsmarknads- och socialförvaltningen anser, likt utredningen, att det behövs en lag om avlägsnande av nätbrottsinnehåll. Förvaltningen ser positivt på skyndsamhetskravet av avlägsnande av innehållet eller att göra det oåtkomligt. Vidare ser förvaltningen positivt på Polismyndigheten som behörig myndighet.

Rörande uppdraget kopplat till lag om avlägsnande av nätbrottsinnehåll instämmer arbetsmarknads- och socialförvaltningen i att det bör omfatta hur de som utsatts för brott ska bemötas och om de möjligheter som finns till stöd och hjälp.

Arbetsmarknads- och socialförvaltningen anser det logiskt att Brå blir ansvarig för insamlandet av statistik, samt att det är att föredra att statistiken insamlas av en aktör i stället för flera.

Arbetsmarknads- och socialförvaltningen instämmer i behovet av en differentiering av brottet olaga förföljelse. Förvaltningen menar att det bättre ringar in vad de brottsliga handlingarna kan bestå av, samt tydligare visar på brottets allvar.

Stadskontorets bedömning

Stadskontoret anser att utredningens arbete med att anpassa svensk lagstiftning till EU:s direktiv om bekämpning av våld mot kvinnor och våld i nära relationer är angeläget och nödvändigt för att stärka det rättsliga skyddet.

Stadskontoret vill särskilt lyfta fram utredningens fokus på skärpta åtgärder mot olaga integritetsintrång gällande spridning av kränkande eller manipulerat intimt material. Det förstärkta skyddet mot integritetsintrång är en förutsättning för att möta den samtida hotbilden, där digitala verktyg i allt högre utsträckning används för att utöva kontroll, förföljelse och kränkningar i nära relationer.

Utredningens förslag och de skärpta lagbestämmelserna är i hög grad riktade mot rättsväsendets myndigheter. Stadskontoret vill betona att kommunerna utgör en central del i det praktiska och förebyggande arbetet samt i det direkta stödet till våldsutsatta. När lagstiftningen skärps och digitala kränkningar i högre grad kriminaliseras, ökar även kraven på den kommunala verksamheten, inte minst inom socialtjänsten och skolväsendet. För att kommunerna ska kunna leva upp till de nya kraven och bedriva ett effektivt arbete krävs bland annat tydliga nationella riktlinjer, metodstöd och resurser.

Stadskontoret delar de synpunkter som arbetsmarknads- och socialförvaltningen framför. Stadskontoret instämmer bland annat i bedömningen att de nya brotten som föreslås i utredningen är motiverade då en del skadliga ageranden genom tekniskt hjälpmedel blir kriminaliserade. I sammanhanget vill stadskontoret dock lyfta att ny lagstiftning innehållande nya brottsrekvisit och digitala nätbrott kan komma att skapa överlappningar med befintlig lagstiftning. Det finns därför en risk att äldre eller parallella straffbestämmelser blir svårtolkade i förhållande till de nya. Stadskontoret framhåller därför vikten av att det blir tydligt vilken lag och paragraf som har företräde och ska appliceras i det enskilda fallet.

Stadskontoret instämmer med arbetsmarknads- och socialförvaltningen gällande den föreslagna brottsrubriceringen olaga övervakning då det är något som drabbar många våldsutsatta i nära relation, och som tillfogar de utsatta stort lidande. Vidare anser stadskontoret att den föreslagna brottsrubriceringen könsbaserat näthat är motiverad för att motverka exempelvis det hat som drabbar kvinnor i sociala medier och andra digitala forum.

Stadskontoret instämmer i utredningens bedömning av kriminalisering av tvångsgärningar kopplat till könsstämpning, både vikten av att betona det särskilt straffvärda med sådant tvång, samt för att lagstiftningen ska vara i samklang med direktivets ambition.

Tonvikten i utredningen ligger på straffrättsliga åtgärder efter att ett brott begåtts. Stadskontoret saknar en tydlig belysning av förebyggande åtgärder som hade kunnat vidtas, exempelvis krav på de digitala plattformarnas ansvar att förhindra spridning av kränkande material eller att skyndsamt ta ner skadligt innehåll. Stadskontoret bedömer också att utredningen inte i tillräcklig utsträckning belyser problem gällande digital anonymisering, kryptering eller utländska servrar.

Ansvariga

Isabelle Henningsson Nämndsekreterare
Ana Maria Deliv Avdelningschef
Andreas Norbrant Stadsdirektör